

INFORMÁCIE

Regions in Motion – Breaking the Path

52. kongres Európskej asociácie regionálnej vedy v Bratislave

Na pôde Ekonomickej univerzity v Bratislave sa v dňoch 21. – 25. augusta 2012 uskutočnil 52. kongres Európskej asociácie regionálnej vedy (European Regional Science Association – ERSA¹) s názvom „Regions in Motion – Breaking the Path“. Podujatie sa konalo pod záštitou premiéra Róberta Fica a rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolfa Siváka. Po organizačnej stránke kongres zabezpečovala Ekonomická univerzita v Bratislave v spolupráci so Spoločnosťou pre regionálnu vedu a politiku, ktorá je zároveň Slovenskou sekciou ERSA, a Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Slávnostné príhovory predsedu vlády SR Róberta Fica, rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolfa Siváka a prezidenta Európskej asociácie regionálnej vedy Charlieho Karlssona otvorili toto významné podujatie. Následne odznela prednáška profesorky Ann Markusen, ktorá je riaditeľkou Institute's Project on Regional and Industrial Economics na Humphrey School of Public Affairs v USA. Svojím príspevkom s názvom *Beyond export base theory: growth via migration, quality of life and the local consumption base* so zameraním na jednu z najdiskutovanejších problematik regionálneho rozvoja vyvolala vášnivú diskusiu medzi prítomnými.

Druhý deň kongresu odštartoval vedecké rokovania v sekciách. Účastníci kongresu si mohli vybrať z celkového počtu 24 sekcií, v ktorých, často súběžne, vedeckovýskumní pracovníci rozoberali problematiku regionálneho rozvoja. K ústredným témam sekcií patrili tvorba a implementácia regionálnej politiky, činnosti inštitúcií podporujúcich regionálny rozvoj, fungovanie trhu práce, rozvoj turizmu ako aj podpora inovácií. Samozrejmom súčasťou vystúpení v sekciách boli príspevky rozoberajúce najnovšie vývojové trendy v oblasti rozvoja regiónov. V špeciálnych sekciách sa účastníci venovali priestorovej ekonometrii a regionálnym analýzám, skúmaniu ekonomického rastu, kreatívnym regiónom, klastrom a mnohým ďalším problematikám z oblasti rozvoja regiónov. V paralelných sekciách celkovo odznelo 537 príspevkov. Priestory auly Ekonomickej univerzity boli určené pre tzv. Urban Policy Day, ktorého jadro tvorili diskusie o budúcnosti miest. Stretnutie pod názvom „Urban Futures 2050“ bolo venované najnovším trendom v problematike rozvoja miest a urbanizácie. Hlavným diskutérom bol profesor Peter Nijkamp, odborník v oblasti regionálnej a mestskej ekonomie a ekonomickej geografie

z Faculty of Economics Free University v Amsterdame, ktorý so svojim tímom v rámci programu organizoval súťaž „Selection of Urban Idol 2050“. Možnosť sa podieľať na tomto stretnutí využili aj predstavitelia regionálnych a miestnych samospráv a ďalších inštitúcií Slovenskej republiky a Českej republiky. Program pokračoval svojou neformálnou časťou na nábreží Dunaja, kde účastníkov kongresu privítal primátor mesta Bratislavy Milan Ftáčnik.

Kongres pokračoval nasledujúci deň prednáškou profesora Jamesa P. LeSage z Texas State University. Vo svojom príspevku s názvom „The role of spillovers in regional science“ sa venoval otázkam priestorovej ekonometrie a ich aplikácie v modelovaní regionálneho a mestského rozvoja. Súčasťou programu bol aj špeciálny okrúhly stôl k téme „Evolutionary Economic Geography, new wine in new bottles?“, ktorý viedol profesor Ron Boschma z University of Utrecht. V rámci kongresu mali možnosť prezentovať výsledky vlastného výskumu aj mladí vedeckí pracovníci v špeciálnych sekciách, tzv. „Young Scientists Sessions“. Po vedeckej časti programu organizačný tím pre účastníkov kongresu pripravil rôzne technické exkurzie v Bratislave a jej okolí. Išlo o návštevu vodného diela Gabčíkovo, Volkswagenu, Slovenského Grobu, lesov v okolí Bratislavy, či prezentáciu urbánnej architektúry hlavného mesta.

Slávnostnému ukončeniu 52. kongresu ERSA predchádzalo plenárne rokovanie s témou „Regional and urban development in an aging Europe“, uskutočnené pod taktovkou Európskej investičnej banky. Záverečný ceremoniál sa začal príspevkom profesora Johannesa Bröckera z University of Kiel o vývoji nemeckej školy regionálnej vedy. Nasledovalo vystúpenie Manfreda M. Fischera, laureáta EIB Prize, o priestorovej ekonometrii, jej teórii a empirii. Záver ceremoniálu tradične patrilo oceneniam, ktoré odovzdal Rudolf Sivák, rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave. Pamätne medaily si prevzali významní experti regionálnej vedy, konkrétne Günther Maier, Peter Nijkamp, Manfred M. Fischer, Roberta Capello a Paul Cheshire. Profesor Milan Buček, vedúci Katedry verejnej správy a regionálneho rozvoja Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, získal osobitné ocenenie ERSA za svoj mimoriadny prínos k rozvoju regionálnej vedy na Slovensku. Najlepšie príspevky mladých vedcov zo špeciálnej sekcie „The Epainos Award/Young Regional Scientist Sessions“ boli ocenené cenou „EPAINOS“. Kongres

¹ ERSA je nadnárodné zoskupenie združujúce viac ako 3 500 akademikov a praktikov zaoberajúcich sa problematikou regionálneho rozvoja v Európe.

zavŕšil slávnostný galavečer v priestoroch Bratislavského hradu, v rámci ktorého bolo pre účastníkov kongresu pripravené vystúpenie umeleckého súboru Lúčnica.

Počas štyroch dní sa celkovo na kongrese zúčastnilo viac ako 700 akademických a vedeckovýskumných pracovníkov regionálnej vedy zo 49 krajín sveta. Najväčšie zastúpenie mali účastníci z Talianska, Nemecka, Španielska, Veľkej Británie, Rakúska a Holandska. Možno

povedať, že 52. kongres ERSA sa predovšetkým svojim vedeckým programom priradil k najvýznamnejším vedeckým podujatiam v oblasti sociálno-ekonomických vied na Slovensku.

Dana Bajusová

Dielo, ktoré si zaslúži pozornosť¹

Po výpravnej veľkej modrej pamätnici, vydanej k 70. výročiu založenia Ekonomickej univerzity v Bratislave (1940 – 2010) sa o dva roky zrodili aj reprezentatívne príbehy z dejín Ekonomickej univerzity v Bratislave a spomienky na mnohé osobnosti, ktoré formovali jej už takmer historickú cestu. Je to svedectvo o jej rodičoch, o zrodení sa prvej vysokej školy hospodárskeho zamerania v podmienkach slovenskej štátnosti (VOŠ), ako si ju osvojil štát (SVŠO), ako sa v mladosti vydala na vedeckú dráhu (VŠHV), vo svojej dospelosti sa stala centrom hospodárskeho poznania na Slovensku (VŠE), dala aj život svojmu osamostatnenému inštitucionálnemu potomstvu a ako rozširovaním svojho odborného záberu životne dozrela do poznávacej hospodárskej univerzality (EU). Tých, čo do nej vdychovali dušu univerzitného poznania a odovzdávali štafetu svojim generáčnym nasledovníkom, bolo už dosiaľ veľa stoviek. Ich pričinením sa aj na slovenskej hospodárskej roli naplnia poslanie novodobých univerzít: tvoriť nové poznatky a vychovávať nových tvorcov nových poznatkov. V *Spomienkach* je sprostredkované svedectvo len polstovky z nich. Tak či tak, sú obsiahle, majú povestných 333 strán, bohaté myšlienkovú, faktickú i obrazovú. Sú výberovým dobovým obrazom najmä o niektorých osobnostiach veľkej rodiny prvej slovenskej hospodárskej univerzity, ktorej historickú človečenskú úplnosť tvoria desiatice jej študentov a absolventov, tisíce učiteľov a odborných zamestnancov, stovky akademických hodnostárov a rovné dve desiatky jej prvých predstaviteľov – rektorov. Utvára ju dvanásť rôznych pohľadov, ktorými sa život univerzity zasazuje aj do vonkajších prajných, či aj problémových spoločenských podmienok.

Vo väčšine sprostredkovaných spomienok ich autorov na nimi vybrané najmä profesorské osobnosti vo forme profesijných kurikul sa zračia nielen ich osobné kariérne cesty, ale aj posuny v poznatkovom upriamení alma mater v príslušnej dobe. Bola to na začiatku prevažne podnikovohospodárskej a zahraničnoobchodnej odbornosti, k tomu sa pridružilo národohospodárskopolitické a odvetvové poznanie, potom sa pevne zahniezdilo systémovo-modelové a matematické hospodár-

ské poznanie a pokračovalo cez dobovo-integračné, kyberneticko-informatické až po dnešné svetovohospodárske poznania.

Sú to spomienky na neopakovateľné odborné a ľudské príbehy dejateľov univerzity, ich kľukaté cesty obsahujúce mladistvé vzostupy, desaťročia tvorivej pedagogickej a vedeckej práce, ale aj na nedobrovoľné odchody a niektoré často už pozdne návraty. Zračia sa v nich vojnové roky, obdobia ohrozenia rokmi 1948, 1968, 1989 či 2003. Najmä starší absolventi našej hospodárskej alma mater v nej môžu nájsť veľa odpovedí aj na otázky, čo všetko motivovalo ich učiteľov nielen v ich odbornej práci, ale viacerých z nich aj na účasť v dejinnom formovaní slovenskej hospodárskej, národnej a štátnej svojbytnosti, či v slovenskej odbornej a politickej reprezentácii aj v ďalekom zahraničí.

Nadväznosť spomienok preklenúva ich individuálnosť a utvára spojitý obraz o udalostiach a smerovaní univerzity, ktoré, prirodzene, prekračujú jedno osobné obdobie vysokoškolského štúdia, či aj konkrétne dlhšie obdobie osobného pracovného pôsobenia na nej. Boli to časy jej fyzickej prítomnosti na Palisádach, potom na Tehelnom poli, až po jej udomácnenie sa v novej Petržalke. Koľko úsilia si vyžiadalo takéto putovanie z horného až na dolný koniec Bratislavy vyjavujú niektoré spomienkové črty. Publikácia je tak vzácna nielen pre jej absolventov, ktorí našli svoje odborné uplatnenie v hospodárskej praxi, ale aj pre novšie generácie jej učiteľov.

Z povahy súboru spomienok cítiť príklon skôr k spomienkam na lepšie časy akademického života a len okrajové náznaky na nie ojedinelé ťaživé obdobia (vojna, politické zlomy, vonkajšia vojenská intervencia...), ako ich prinášal spoločenský vývoj. Pre každého ich čitateľa budú znamenať čosi nové, objavné. Dávajú možnosť zobúdzajť aj vlastné spomienky čitateľa na jeho akademické školské časy, na mnohých ďalších učiteľov, ktorých publikácia explicitne nezahŕňa. Takými môžu byť napríklad Dr. V. Witt, ktorého blahoskolnosť voči akademickým elévom umožnila mnohým úspešne absolvovať prvú skúšku na vysokej škole (z hospodárskych dejín), či doc. M. Abrahám, ktorý na konci svojho štatistického

¹ HUSÁR, J. – LALUHA, I. – PETRENKA, J. edit.: Spomienky a príbehy z dejín Ekonomickej univerzity v Bratislave (1940 – 2010). Bratislava: SPRINT 2 s. r. o, 2012, 332 s., ISBN 978-80-89393-60-2.